

VERZENDLIJST INTSUM'S MIDDEN-OOSTEN 1979

II-5001 B, 5e druk

STAF NR		TELEGRAMFORMULIER		VBDNR	
NRS 1 4/m 74 (5 ONTAREEKT) 190179 - 221179 SPOED GEHEIM					
VOORRANG ACTIE		VOORRANG INFO		DATUMTIJDGROEP	
SPOED		SPOED			
		FM CLAS		BERICHTENINSTRUCTIES	
		TO ACTIE SG			
		CDS		CLASSIFICATIE	
		1 Lk			
		1 DIV		GEHEIM	
		4 DIV			
		42 PAINFBRIG		OPSTELLERSLETTERS EN VOLGNR	
		43 PAINFBAT			
		43 PABRIG		SIC UAG	
		KMAR			
		info DMKL			
		DVKL			
		VOORZ CVIN			
		CMS			
		CLS			
		VLB SSB			
		RAD			
		BYD			
		MINBUZA			
		LAMAT DAMASCUS			
		NMR(NL) SHAPE			
INT/					
CDS tav SIDS (1x) en kol Herweyer (2x), KMar tav Hfd § 2/3, DMKL tav LOG, MinBuZa tav DAV, VLS SSB tav HBIV, 43 PABRIG tav Hfd § 2					
SPEC AANW Intern: CLAS, SC(0), POPN, OPNA2, LOG, PERS, IFLA (6x)					
BOEKBERICHT		NAAM OPSTELLER		TJD	PER
BLZ 1 VAN 5 BLZN		Th. Woltjer		PAR	NACONTR
		RANG smi TFNNR 227		TVA 09.02	
		HANDTEKENING VERZENDGEMACHTIGDE		TVZ	
		RANG NAAM TFNNR		TVO	
		1k01 C. Kloos 224			
GEHEIM					

GEHEIM

2061/3A

VOLGBLADZIJDE

187/0043

ZONDER TOESTEMMING VAN DV/MINDEF MAG DIT INTSUM NIET WORDEN GEBRUIKT VOOR
VOORLICHTINGSDOELEINDEN

NR 54 afgeleverd per 05/40013 juli '79

Geheim 1. Samenvatting en conclusie

- a. In verband met de onrust in Aleppo, na de moord op 50 Syrische militairen, zouden Syrische troepen vanuit Noord Libanon naar de stad zijn overgebracht om orde en rust te handhaven.
- b. Egypte is vastbesloten door te gaan met de licentiebouw van Amerikaans, Engels en Frans militair materieel. De naam Arabische organisatie voor industrialisatie is veranderd in Egyptische organisatie voor industrialisatie. Door wie e.e.a. zal worden gefinancierd is op dit moment nog niet duidelijk.
- c. Tegen de verwachting in, zou de Arabische Liga toch hebben besloten het mandaat voor de Arabische vredesmacht in Libanon met zes maanden te verlengen.
- d. De Libanese premier heeft van de PLO geeist dat alle activiteiten tegen Israël, vanaf Libanees grondgebied onmiddellijk moeten worden gestaakt. Zij moeten zich verder uit het grensgebied met Israël terugtrekken. Unwilliging van de eis wordt vooralsnog onwaarschijnlijk geacht.
- e. Volgens een eerste melding dreigt de Egyptische minister van defensie het vertrouwen van de strijdkrachten te verliezen.
- f. Op 2 juni j.l. is de Militaire Raad van de PLO bijeen geweest. Een der genomen besluiten betreft het "zoeken van Arabische militaire deelname in Zuid Libanon". Het is niet geheel duidelijk wat hieronder wordt verstaan.
- g. De Arabische olielanden aan de Perzische Golf zouden overeenstemming hebben bereikt de verdediging van hun olievelden te coördineren

GEHEIM

2. Algemeen

Confidentieel

GEHEIM

a. Volgens een, onbevestigd, bericht, zouden de Syrische autoriteiten 3000-5000 Syrische militairen vanuit Noord Libanon hebben overgebracht naar de Syrische stad Aleppo. Als reden wordt opgegeven het handhaven van orde en rust in genoemde stad waar sprake is van toenemende onrust als gevolg van de aanslag op 16 juni j.l., waarbij vijftig Syrische militairen werden vermoord.

(F-6)

Confidentieel Commentaar: Hoewel het aantal 3000-5000 man enigszins overtrokken lijkt, wordt dezerzijds de mogelijkheid niet uitgesloten dat Syrische eenheden vanuit Noord Libanon naar Aleppo zijn gezonden. Mogelijk betreft het elementen van enige commandobataljons die, voorzover bekend, in Noord Libanon gelegerd zijn en loyaal worden geacht t.o.v. de regering Assad.

Overigens zijn er, een week na het luchtgevecht boven Libanon tussen Israelische en Syrische gevechtsvliegtuigen, nog geen aanwijzingen dat dit incident de spanningen binnen de Syrische strijdkrachten extra heeft doen toenemen. Wel wordt rekening gehouden met de mogelijkheid dat zich in de nabije toekomst opnieuw incidenten voor zullen doen tussen Israelische en Syrische strijdkrachten.

Dienstgeheim

b. Egypte is vastbesloten door te gaan met de licentiebouw van Amerikaans, Frans en Engels militair materieel. Dit ondanks de aankondiging dat de Arabische financiers hun medewerking aan het project vanaf begin juli hebben beëindigd.

Egypte heeft de naam Arabische Organisatie voor Industrialisatie inmiddels gewijzigd in Egyptische Organisatie voor Industrialisatie.

Volgens de president van de Organisatie zal Egypte binnen twee maanden een aanvang maken met de produktie van Engelse anti-tankraketten. In samenwerking met Frankrijk zal binnen een jaar de produktie van helicopters aanvangen, terwijl met de bouw van Amerikaanse jeeps reeds een aanvang zou zijn gemaakt.

GEHEIM

GEHEIM

VOLGBLADZIJDE

187/0043

De produktie van Mirage gevechtsvliegtuigen zou zijn uitgesteld tot Frankrijk haar beproevingen met de Mirage 2000 en 4000 zal hebben voltooid.

Confidentieel Commentaar: T.a.v. de financiering van het project zijn er enige aanwijzingen dat b.v. Saoedi-Arabië, ondanks het beëindigen van deelname, haar reeds gestorte financiële bijdrage aan het project niet heeft teruggenomen van de Egyptische bank(en). Dit zou er op kunnen wijzen dat zij het project indirect blijft steunen.

Voorlopig kan Egypte produceren om in de eigen behoefte te voorzien, doch om het project rendabel te maken zal er later geëxporteerd moeten worden naar de overige Arabische landen. Mogelijk speculeert Egypte erop dat de afwijzing van het Egyptisch/Israëlische vredesakkoord door het merendeel der Arabische landen slechts van korte duur zal zijn.

Geheim c. Volgens een eerste melding dreigt de Egyptische minister van defensie, gen Kamal Hassan Ali het vertrouwen van de Egyptische strijdkrachten te verliezen. Het officierskorps zou hem als zwak beschouwen en hem wordt o.m. verweten gemakkelijk en veel te beloven, terwijl er niets wordt uitgevoerd. De beloftes zouden o.m. betrekking hebben op organisatiewijzigingen, aanschaf van nieuw materieel en woon- en leefomstandigheden. (F-3)

Geheim Commentaar: Egypte kampt momenteel met enorme problemen wat betreft de toestand van het militair materieel. Dit materieel is nog overwegend afkomstig uit de Oostbloklanden, die gedurende de afgelopen jaren de toelevering van reservedelen nagenoeg geheel hebben gestaakt.

De Egyptische strijdkrachten zullen, naar verwachting, geleidelijk overgaan tot de aanschaf van Westers en, zij het op beperkte schaal, Chinees materieel. Mogelijk heeft gen Hassan Ali reeds te harde toezeggingen hieromtrent gedaan. In hoeverre de positie van de minister werkelijk wordt bedreigd valt op dit moment nog moeilijk te beoordelen.

GEHEIM

GEHEIM

VOLGBLADZIJDE

187/0043

Dienstgeheim d. De Arabische olielanden aan de Perzische Golf zijn het eens geworden over betere coördinering van de militaire verdediging van hun olievelden, zo is van diplomaten in Beiroot vernomen.

De overeenkomst is het resultaat van een bijeenkomst van de heersers van Saoedi-Arabië, Koeweit, de Verenigde Arabische Emiraten, Bahrein en Qatar in de Saoedi-Arabisch-provincie Asar. Daar waren zij vorige week toeschouwers bij de voor zover bekend grootste troepenmanoeuvres van Saoedi-Arabië. De troepen oefenden zich daar in de verdediging van de olievelden tegen modern uitgeruste invasietroepen. (Pers)

Confidentieel Commentaar: Bovengenoemd bericht valt ongetwijfeld niet los te zien van recente persberichten in het Westen als zou de VS een interventie-strijdmacht formeren die eventueel in het Midden Oosten zou kunnen interveniëren met als doel het veiligstellen van de olietoevoer. Dezerzijds wordt dit vooral nog als tamelijk onwaarschijnlijk geacht, gelet op de politieke consequenties die dit zou hebben.

Omtrent de aard en omvang van de in Saoedi-Arabië gehouden manoeuvres, alsmede de waarde daarvan is dezerzijds niets bekend. Anderzijds moet eveneens rekening gehouden worden met de mogelijkheid dat Palestijnse organisaties zullen trachten de olietoevoer te beperken en/of te saboteren.

GEHEIM

GEHEIM

VOLGBLADZIJDE

187/0043

3. Libanon

a. algemeen

Dienstgeheim (1) De ministers van buitenlandse zaken van de Arabische Liga hebben het mandaat van de 30.000 man sterke Arabische vredesmacht in Libanon met zes maanden verlengd. Het huidige mandaat zou op 26 juli aflopen (Pers)

Confidentieel Commentaar: Het bericht betreffende de verlenging is op dit moment nog door geen enkele bron bevestigd noch ontkend. Mocht het juist zijn, dan is het in strijd met de verklaring van de Liga 24 maart j.l., toen tijdens een bijeenkomst in Mogadiscio het mandaat uitdrukkelijk voor de laatste maal met drie maanden werd verlengd.

Wat de aanleiding kan zijn geweest om het mandaat nogmaals met zes maanden te verlengen is niet duidelijk. Zoals bekend bestaat de strijdmacht nog uitsluitend uit Syrische militairen.

Het is evenmin duidelijk of de financiers van de vredesmacht, Saoedi-Arabië, Koeweit, Qatar en de Verenigde Arabische Emiraten hun steun zullen voortzetten.

Mogelijk is de huidige zeer onstabiele situatie in Libanon aanleiding geweest tot de verlenging.

De Arabische Liga is op 27 en 28 juni in Tunis bijeengekomen onder voorzitterschap van de nieuwe Secretaris Generaal, de Tunesiër, Klibi, voormalig Tunesisch minister van voorlichting.

Dienstgeheim (2) De Libanese premier, Selim Hoss, heeft van Jasser Arafat, de leider van de Palestijnse bevrijdingsorganisatie (PLO), geëist dat de Palestijnse guerrillastrijders onmiddellijk alle activiteiten tegen Israël vanaf Libanees grondgebied stopzetten en dat zij zich uit alle plaatsen in de buurt van de grens met Israël terugtrekken (Pers).

Confidentieel Commentaar: Het is voor het eerst dat de Libanese regering in zulke harde bewoordingen de stopzetting eist van PLO activiteiten gericht tegen Israël en vanaf Libanees

GEHEIM

GEHEIM

VOLGBLADZIJDE

grondgebied. Mogelijk is dit het resultaat van de nieuwe Israelische strategie om de PLO te bestrijden. Hierbij worden niet alleen represailles uitgevoerd tegen PLO-doelen in Libanon na een aanslag in Israel, doch zal de PLO bij voortdurende worden bestreden.

Anderzijds kan de Libanese eis ook bedoeld zijn om het Libanese gezag over Zuid Libanon te herstellen. Inwilliging van de Libanese eis door de PLO zou het eenvoudiger maken om Zuid Libanon terug te brengen onder het gezag van de Libanese regering. Overigens lijkt de kans op uitvoering door de PLO niet erg groot.

Geheim

(3) Onder voorzitterschap van PLO-leider Arafat is de Militaire Raad van de PLO op 2 juni bijeengekomen. Op de bijeenkomst zouden de volgende besluiten zijn genomen:

- Aan de hoofden van alle Arabische staten zullen brieven worden gezonden met het verzoek de Verenigde Staten politiek en economisch te boycotten.
- Om de Amerikaanse belangen in de Arabische wereld, en indien mogelijk eveneens in sommige Europese landen, te vernietigen.
- "Te zoeken naar mogelijkheden tot Arabische militaire deelname in Zuid Libanon".
- Het aantal commandoacties in de bezette gebieden op het huidige niveau te handhaven. (F-3)

Geheim

Commentaar: Het eerste en tweede punt zou kunnen wijzen op een toename van terroristenactiviteiten in de Arabische landen en in Europa. Hierbij valt o.m. te denken aan het treffen van de olietoevoer vanuit de Perzische Golf naar de VS. De Saoedische olieminister Yamani heeft hiervoor recentelijk eveneens gewaarschuwd. Het punt t.a.v. Arabische militaire deelname in Zuid Libanon is niet geheel duidelijk. Mogelijk betreft het deelname van de Arabische vredesmacht in Libanon aan UNIFIL operaties.

b. Zuid Libanon NTR

GEHEIM

c. Nederlandse Sector NTR

CONFIDENTIEEL

20611/315

VOLGBLADZIJDE

194/0021

ZONDER TOESTEMMING VAN DV/MINDEF MAG DIT INTSUM NIET WORDEN GEBRUIKT VOOR
VOORLICHTINGSDOELEINDEN

NR 55 dvg 121400 B jul 79

Confidentieel 1. Samenvatting en conclusie

- a. Een Zuid Jemenitische delegatie w.o. de CGS heeft onlangs een bezoek aan de Sovjet-Unie gebracht. Het is nog niet bekend of het bezoek heeft geresulteerd in verdere Sovjet wapenleveranties.
- b. Een bezoek dat de Syrische president Assad in juni aan de Sovjet-Unie zou brengen zou op verzoek van Moskou zijn verschoven naar een nog nader overeen te komen datum. Assad zal n.a.v. het luchtincident boven Libanon de Sovjet-Unie waarschijnlijk vragen de Mig-25 aan Syrië te leveren.
- c. Er zijn aanwijzingen dat de PLO tracht luchtdoelraketten aan te schaffen ter verdediging van haar kampen. Er zouden ook PLO-leden worden opgeleid tot vlieger op de Mig-23.
- d. De Verenigde Staten overwegen Israël 20 mm kanonnen te verkopen t.b.v. de "Saar" klasse raketschepen.

2. Algemeen

Confidentieel a. Een Zuid Jemenitische regerings- en militaire delegatie heeft onlangs een bezoek aan de Sovjet-Unie gebracht. Tot de delegatie, die onder leiding stond van de voorzitter van de ministerraad van Zuid Jemen, Ali Nasser Mohammed, behoorde eveneens de Chef Generale Staf, Lt kol Huseini. De delegatie voerde in Moskou o.m. besprekingen met de Sovjet Minister van Defensie MSU Ustinov, waarbij van Sovjet zijde verder aanwezig waren; 1e Plv. Chef Generale Staf, Lrgen Akhromeyev en de leider van de Militaire Afdeling, tevens Plv. Voorzitter van het Staatscomité voor Economische Betrekkingen met het buitenland, Kolgen ir. Sergychik.

(3-2)

Confidentieel Commentaar: Tussen de Sovjet-Unie en Zuid Jemen bestaan nauwe politieke en militaire contacten. Het is voor de Sovjet-Unie uitermate belangrijk

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

VOLGBLADZIJDE

194/0021

deze contacten zo goed mogelijk te houden; gelet op de strategisch belangrijke ligging van Zuid-Jemen aan de ingang van de Rode Zee.

De aanwezigheid van Kolgen ir. Sergyichik bij de besprekingen zou kunnen wijzen op verdere Sovjet militaire hulp aan Zuid-Jemen.

Confidentieel b. Het bezoek dat de Syrische president Assad in juni aan de Sovjet-Unie zou brengen, zou op verzoek van de Sovjet-Unie zijn verschoven naar een nog nader overeen te komen tijdstip. Als reden voor het uitstel werd opgegeven de gezondheidstoestand van president Brezhnev (F-6).

Confidentieel Commentaar: Aanvankelijk werd de interne onrust in Syrië genoemd als mogelijke reden van het uitstellen van het bezoek; Een mogelijkheid, die dezerzijds nog steeds niet uitgesloten wordt geacht.

Bij het komende bezoek, aan Moskou, zou president Assad het luchtincident van 27 juni boven Libanon tussen Syrische en Israëlische vliegtuigen aangrijpen om de Sovjets te verzoeken de Mig-25 "FOXBAT" aan Syrië te verkopen, waarbij dan ongetwijfeld zal worden verwezen naar het inzetten door Israel van de F-15. Of dit voor de Sovjet-Unie een reden zal zijn de Mig-25 aan Syrië te leveren is niet bekend.

Dienstigheim c. De Verenigde Staten overwegen om Israel 14 "Phalanx" 20 mm kanonnen te verkopen. De kanonnen zouden bestemd zijn voor de Israelische marine en geplaatst worden op de "Saar" klasse raketschepen. Eén der belangrijke functies van deze vuurmonden zou zijn; de verdediging tegen inkomende raketten.

(B-2)

Confidentieel Commentaar: Tijdens de Midden-Oosten oorlog van 1973 zou door Israelische vaartuigen een aantal op hen afgevuurde "Styx" raketten van Sovjet makelij tijdens de vlucht zijn neergeschoten door luchtdoelmitrailleurs en/of kanonnen. Dit opmerkelijke feit bewees de effectiviteit van

CONFIDENTIEEL

conventionele luchtdoelssystemen tegen dit soort raketten.

Met deze nieuwe order zou een bedrag gemoed zijn van \$ 64,9 miljoen, hetgeen erop zou kunnen wijzen dat er zeer geavanceerde vuurleidingsapparatuur bij behoort.

3. Libanon

a. Algemeen

Confidentieel (1) Er zijn enkele aanwijzingen dat de PLO momenteel druk bezig is wapens aan te schaffen om zich effectiever te kunnen verdedigen tegen Israelische luchtaanvallen. Zo gaan er sedert enige tijd geruchten als zou de PLO, via bemiddeling door Libië, van de Sovjet-Unie proberen raketsystemen, vermoedelijk van het type SA-6, te verkrijgen. Ook andere Arabische landen zouden door de PLO zijn benaderd om luchtdoelraketten en/of raketsystemen te leveren. Tot nu toe zouden deze pogingen echter zonder succes zijn gebleven. Ook verschijnen er regelmatig berichten betreffende het opleiden van PLO-leden tot gevechtsvlieger in, niet nader genoemde, Arabische landen. Zo maakte de leider van het Volksfront voor de bevrijding van Palestina -Algemeen Commando, Achmed Jibril nog onlangs bekend dat leden van zijn Volksfront worden opgeleid op de Mig-23 "Flogger". Ook het Hoofd van de Politieke Afdeling van de PLO, Kadoemi heeft recentelijk in een interview verklaard dat de PLO grondluchtraketten zoekt. Hij gaf echter toe dat ^{het} vrijwel onmogelijk is voor de PLO om geavanceerde systemen als SA-2, SA-3 of SA-6 aan te schaffen en te bedienen. Ook politiek zou dit nauwelijks te realiseren zijn, o.m. omdat daardoor de Libanese regering in grote verlegenheid zou worden ^dgebracht. Kadoemi zei wel dat naarstig gezocht werd op de wereldmarkt naar vanaf de schouder af te vuren luchtdoelraketten, waarbij kennelijk niet uitsluitend werd gedacht aan de Sovjet SA-7 "GRAIL". Dezerzijds wordt de mogelijkheid dat binnenkort Palestijnse vliegtuigen boven Libanon zullen vliegen en/of geconf⁵enteerd zullen worden met de Israelische luchtmacht, erg klein geacht.

b. Zuid Libanon NTR

c. Nederlandse sector NTR

CONFIDENTIEEL

h061/3C

VOLGBLADZIJDE

ZONDER TOESTEMMING VAN DV/MINDEF MAG DIT INTSUM NIET WORDEN GEBRUIKT VOOR
VOORLICHTINGSDOELEN.

NR 56 afgedrukt per 19.4.003 per 79

Confidentieel 1. Samenvatting en conclusie

- a. Saoedi-Arabië heeft met Frankrijk een contract gesloten voor de levering van luchtdoelraketten door Frankrijk. De betaling zal naar verwachting geschieden in de vorm van olie-leveranties.
- b. De Iraakse president El-Bakr is afgetreden ten gunste van vice-president Saddam Hoessein. Hiermee is de eigenlijke sterke man in Irak ook formeel de machthebber geworden. Verwacht wordt, dat zich geen wijzigingen in de tot dusver gevoerde politiek zullen voordoen.
- c. De Libanese premier Selim El-Hoss heeft een nieuwe regering gevormd. Kenmerk ervan is, dat het noch een technocraten-regering noch een "regering van nationale verzoening" is, maar veeleer een overgangsregering van niet-partij gebonden politici.
- d. De PLO heeft bekendgemaakt dat zij, per vergissing, een Syrische Mig-21 hebben neergeschoten met een SA-7 luchtdoelraket. Dit gebeurde tijdens het luchtincident tussen Israëli-sche en Syrische vliegtuigen op 27 juni j.l. De aanwezigheid van de SA-7 bij de PLO werd reeds vermoed.

2. Algemeen

Dienstgeheim

- a. Saoedi-Arabië koopt een onbekend aantal Franse luchtdoelraketten van het type "Crotale", krachtens een overeenkomst die maandag is ondertekend. Dit heeft de Saoedi-Arabische minister van defensie, prins Sultan, in Jeddah bekendgemaakt.
(Pers)

Confidentieel

Commentaar: Voorzover bekend, beschikt Saoedi-Arabië reeds over luchtdoelraketten van het type "CROTALE", ook wel "SHAHINE" genoemd. Ook anderszins heeft Frankrijk in het verleden wel wapens aan Saoedi-Arabië geleverd w.o. tanks en gepantserde personeelsvoertuigen. Het merendeel van de wapens en uitrusting van de Saoedische strijdkrachten

CONFIDENTIEEL

kwam tot nu toe uit de Verenigde Staten. Er zijn echter enige aanwijzingen dat de Saoedi's zich nog meer op Frankrijk zullen gaan richten wat betreft de aanschaf van militair materieel. Met name het bezoek van Yves Bourges, de Franse minister van defensie, aan Saoedi-Arabië van 15 tot 17 juli, duidt hierop. Tijdens dit bezoek voerde hij besprekingen met Prins Sultan. De betaling van die leveranties zal naar verwachting geschieden in de vorm van olie.

Dienstgeheim

b. Het Iraakse staatsvoorzitter, Generaal Achmed Hassan El-Bakr, heeft op 16 juli verklaard, dat hij "om gezondheidsredenen" besloten heeft zijn functies neer te leggen van president van de republiek, Secretaris-Generaal van de Iraakse Bas-partij en voorzitter van de "Raad voor de leiding van de Iraakse revolutie".

Generaal El-Bakr kondigde vervolgens de benoeming aan van Saddam Hoessein, de huidige vice-voorzitter van de "Raad voor de leiding van de revolutie", in de functies, die hij, El-Bakr, tot dusver heeft bekleed. (Pers).

Confidentieel

Commentaar: Naar verwachting zal deze wijziging in de Iraakse top weinig invloed uitoefenen op de tot dusver gevoerde buitenlandse politiek. Zijn zwakke gezondheid noopte El-Bakr reeds eerder de feitelijke leiding van het land aan Saddam Hoessein over te laten. Saddam Hoessein werd dan ook algemeen als de sterke man in Irak beschouwd. Onder zijn leiding wordt met kracht de unificatie met Syrië nagestreefd. Saddam kan ook verantwoordelijk worden geacht voor de huidige meer gematigde opstelling van Irak binnen het kamp van Arabische tegenstanders tegen het Egyptisch-Israëliëse vredesverdrag. Saddam Hoessein wordt als vice-voorzitter opgevolgd door Izzat Ibrahim, de huidige minister van binnenlandse zaken, die weer wordt opgevolgd door het hoofd van de inlichtingendienst, Saadine Chaker Mahmoud. Dit kan worden opgevat als een poging om meer greep op een aantal urgente interne problemen te krijgen.

krijgen. Met name de toenemende onrusten onder de Shi'ieten in Zuid-Irak en de Koerden in het Noord-Oosten scheppen moeilijkheden voor het soennitische minderheidsbewind. Wat de gevolgen zijn van mutaties op een aantal andere ministeries (financiën, mijnbouw en industrie, voorlichting, cultuur en kunst) is vooralsnog onduidelijk.

3. Libanon

a. Algemeen

Dienstgeheim

(1) De Palestijnse bevrijdingsorganisatie (PLO) heeft in Beiroet laten weten dat ze luchtdoelraketten van Russische makelij (SA-7) gebruikt en onlangs met een van deze raketten bij vergissing een Syrische Mig heeft neergehaald. (Pers).

Confidentieel

Commentaar: Hoewel de aanwezigheid bij de PLO van het draagbare schoudervuurwapen tegen luchtdoelen SA-7 "GRAB" al geruime tijd werd aangenomen, is dit voor het eerst dat de PLO het zelf bekendmaakt. Of de PLO inderdaad op 27 juni een Syrische Mig-21 heeft neergeschoten kan dezerzijds niet worden bevestigd. Wel maakte de Syrische squadroncommandant, na het luchtincident tussen Israelische en Syrische vliegtuigen op 27 juni, in een interview in Beiroet bekend dat twee van de Syrische toestellen door Palestijnen en/of linkse Libanezen waren neergeschoten. In Westerse kringen wordt aangenomen dat bij het incident zes Syrische vliegtuigen werden neergeschoten en tenminste één beschadigd.

Dienstgeheim

(2) Op 16 juli heeft premier Selim El-Hoss bekendgemaakt dat hij een nieuw kabinet van twaalf ministers heeft gevormd. Het nieuwe kabinet, waarin alleen Hoss en minister van buitenlandse zaken Boutros hun portefeuille behielden, bestaat volgens waarnemers uit persoonlijkheden van alle politieke stromingen "zonder er evenwel formeel toe te behoren" (Pers).

CONFIDENTIEEL

VOLGBLADZIJDE

Confidentieel

Commentaar: De totstandkoming van dit tweede kabinet El-

Hoss kan worden beschouwd als een kleine vooruitgang in de politieke ontwikkelingen in Libanon. Het vorige kabinet El-Hoss bestond geheel uit a-politieke technocraten. Het wist met redelijk succes tussen de tegenstellingen te laveren. Het nieuwe kabinet heeft een meer politiek karakter, dankzij de aanwezigheid van zeven parlementariërs. Het is echter geen "regering van nationale verzoening", zoals aanvankelijk de doelstelling van El-Hoss en president Sarkis luidde. Tegenstellingen tussen de Christelijke en Moslem-groeperingen, én tussen de Christenen onderling hebben dit belet. Het is niet uitgesloten dat politieke druk van de Syriërs, om geen Syrië vijandig gezinde fracties bij de regering in te schakelen, ook een rol heeft gespeeld. Opvallend bij de samenstelling van het nieuwe kabinet is het ontbreken (om hier -tot dusver- onbekende redenen) van de vroegere minister van defensie, gen Khoury. Juist zijn met succes afgesloten pogingen om de basis voor een nieuw Libanees leger te leggen vormde een motief voor het ontslag van het technocraten-kabinet in mei j.l.

b. Zuid-Libanon

NTR

c. Nederlandse Sector

NTR

CONFIDENTIEEL

GEHEIM

VOLGBLADZIJDE

208/0044

ZONDER TOESTEMMING VAN DV/MINDEF MAG DIT INTSUM NIET WORDEN GEBRUIKT VOOR
VOORLICHTINGSDOELEINDEN.

Nr 57 afgeleide per 2614003 juli '79

Confidentieel 1. Samenvatting en conclusie

a. De VN-vredesmacht in de Sinaï wordt ontbonden. Voorgesteld is deze te vervangen door VN-waarnemers, doch Israël is hier (vooralsnog) tegen.

b. Het bezoek van een Jordaanse militaire delegatie aan de Sovjet-Unie dat op 18 juli begon heeft waarschijnlijk hoofdzakelijk politieke betekenis.

c. Israelische vliegtuigen hebben weer acties uitgevoerd op Libanese kustdorpen, gericht tegen "palestijnse bases". Syrische vliegtuigen zouden een tegeeractie hebben ondernomen. E.e.a. kan leiden tot een escalatie in het Midden-Oosten Conflict.

d. Zowel Israël als Majoor Haddad hebben UNIFIL beschuldigd van samenwerking met de PLO. E.e.a. zou gericht kunnen zijn op opheffing van UNIFIL.

2. Algemeen

Dienstgeheim a. De veiligheidsraad van de VN heeft dinsdag besloten het 4.031 man tellende VN-leger in Sinaï te ontbinden. Het heeft bijna zes jaar lang de vrede in het gebied bewaakt. De strijdmacht is in oktober 1973 naar Sinaï gezonden, na de Egyptisch-Israëlische oorlog. In het Egyptisch-Israëlische vredesverdrag, dat in maart is gesloten, wordt voorgesteld dat het VN-leger zal toezien op de terugtrekking van de Israelische troepen uit de Sinaï. Als alternatief geldt nu een Amerikaans-Sovjet voorstel om de UNEF te vervangen door de waarnemers van de UNTSO (United Nations Truce Supervision Organization). Egypte is bereid in te stemmen met dit voorstel; Israël daarentegen wijst het af. (Pers).

Confidentieel Commentaar: Reeds eerder was bekend, dat de VS en de SU contacten onderhielden om een oplossing te zoeken voor de Russen onaanvaardbare inschakeling van

GEHEIM

GEHEIM

de UNEF-troepen bij de uitvoering van het Egyptisch-Israëlische vredesverdrag. Een dergelijke inschakeling zou via de goedkeuring van de mandaatsverlenging door de Veiligheidsraad een stilzwijgende instemming met het vredesverdrag door de SU betekenen. Zoals bekend wordt het verdrag door de SU van de hand gewezen. In dit verband vormde de vervanging van de gewapende UNEF door ongewapende UNTSO-eenheden een voor de Sovjets wel aanvaardbaar compromis. De Israëlische afwijzing ervan is strikt gezien juist; de Camp-David-akkoorden spreken van "gewapende VN-eenheden". Uitspraken van minister van Buitenlandse Zaken Dayan, die de onaanvaardbaarheid van het compromis relateren aan verzwakking van de Israëlische veiligheidspositie, wijzen erop dat de Israëli's de Egyptenaren niet geheel betrouwbaar achten. In de ogen van de Israëli's schijnt alleen een gewapende troepenmacht het nakomen van Egyptische beloften te kunnen garanderen. Van Egyptische zijde zijn en het recente verleden geluiden vernomen dat, bij verdwijnen van de VN-eenheden, een strijdmacht waarin o.m. enkele Afrikaanse staten een bijdrage leveren een alternatief zou kunnen vormen om de vrede aan de grenzen te handhaven.

Dienstgeheim b. Een Jordaanse militaire delegatie o.l.v. de Opperbevelhebber van de Strijdkrachten, Ltgen Zaid ibn Shakir, is op 18 juli in Moskou aangekomen voor een officieel bezoek op uitnodiging van 1^e Piv Sovjet Minister van Defensie MSU Sokolov. Tijdens het bezoek dat een week zou duren stonden besprekingen met de Sovjet militaire top en bezoeken aan militaire instellingen en installaties op het programma. (Pers)

Confidentieel Commentaar: Na een bezoek van koning Hoessein aan Moskou in 1976 bezocht medio 1977 een Jordaanse militaire delegatie de Sovjet-Unie. Eveneens in 1977 bezochten drie Sovjet militaire delegaties Jordanië. Eén hiervan werd door Sokolov geleid. In die tijd toonde Jordanië belangstelling voor o.m.

GEHEIM

GEHEIM

Sovjet luchtdoelraketten, zij het dat aangenomen werd dat deze belangstelling vooral tot doel had om gunstiger voorwaarden voor de levering van Amerikaanse luchtdoelraketten te verwerven.

Uit officiële Jordaanse verklaringen is opnieuw belangstelling gebleken voor Sovjet wapens en materieel. Tot dusver zijn de Jordaanse strijdkrachten echter nagenoeg volledig met Westerse wapens en materieel uitgerust. Nog onlangs werd tot de aankoop van Franse Mirage F 1 jachtvliegtuigen besloten. Invoering van Sovjet materieel zou Jordanië voor aanzienlijke problemen plaatsen. Wel is in dit verband van belang dat Sokolov, die in het Sovjet Ministerie van Defensie belast is met "Algemene Zaken", mede de Sovjet buitenlandse (niet-Warschaupakt) militaire hulpverlening en samenwerking in zijn taakpakket zou hebben. Toch heeft het bezoek van Shakir waarschijnlijk hoofdzakelijk politieke betekenis. Hierbij is van belang dat dit het eerste Sovjet-Jordaanse militaire contact is ná de afsluiting van het Israelisch-Egyptische vredesverdrag.

3. Libanon

lenstgeheim a. Algemeen

Drie formaties Israelische vliegtuigen hebben zondagavond Libanese kustdorpen aan zuiden van de hoofdstad Beiroet aangevallen en volgens de eerste berichten zijn minstens 18 mensen om het leven gekomen.

In Tel Aviv heeft een Israelische militaire woordvoerder gezegd, dat Israelische toestellen Palestijnse "terroristische concentraties" in Zuid-Libanon hebben aangevallen en dat alle vliegtuigen veilig zijn teruggekeerd.

Twee formaties zouden Sarafand en omgeving en de hoofd-kustweg en een derde Damour en het nabijgelegen Na'ameh aangevallen hebben. Volgens het officiële Syrische persbureau Sana heeft een Syrische militaire woordvoerder gezegd, dat de

GEHEIM

Syrische luchtmacht in actie is geweest om de Israelische jagers te verdrijven, die verscheidene plaatsen in Zuid-Libanon bestookten. Alle Syrische toestellen waren onbeschadigd.

op hun bases teruggekeerd.

Dienstgeheim

Commentaar: De Israelische luchtacties vormen een verdere

GEHEIM

bevestiging van Israëls nieuwe strategie ten opzichte van de Palestijnen in Libanon. Deze houdt in het vernietigen van Palestijnse bases, opdat wordt voorkomen dat Palestijnen acties in Israel kunnen uitvoeren. Juist deze acties moeten worden gezien in het licht van berichten, dat de Palestijnen hun verdediging langs de kustweg tussen Beiroet en Tyrus onlangs zouden hebben versterkt. Verder is opvallend, dat ook nu Syrische gevechtsvliegtuigen weer in het luchtruim aanwezig zouden zijn geweest. Op 27 juni j.l. leidde een dergelijke presentie tot een luchtgevecht met de Israelis's, waarbij vijf Syrische MIG-21's zijn neergeschoten. Blijkbaar zegt Syrië de stilzwijgende overeenkomst op over de verdeling van het Libanese luchtruim, waarbij de Syriërs ten noorden van de lijn Beiroet-Rayak zouden blijven. De huidige Israelische strategie lijkt het de Syriërs moeilijk te maken passief toe te zien hoe Israel voortgaat Syrische en Palestijnse posities in Libanon te verzwakken. Een Syrische confrontatie-politiek tegen de Israelische acties kan tot een gevaarlijke escalatie in het Midden-Oosten-conflict leiden. Daar staat tegenover, dat de Verenigde Staten op dit moment sterke druk op Israel uitoefenen om de luchtaanvallen op Libanon te staken.

Dienstgeheim

b. Zuid-Libanon

De leider van de christelijke militairen in Zuid-Libanon, majoor Saad Haddad heeft bedreigd de Vredesmacht van de Verenigde Naties (UNIFIL) aan te vallen. Haddad beschuldigde UNIFIL van samenwerking met de Palestijnse bevrijdingsbeweging (PLO). Eerder had ook Israel UNIFIL samenwerking met PLO verweten. De beschuldiging werd geuit in een document van de Israelische regering getiteld "Betrekkingen tussen UNIFIL en de terroristen (Pers).

GEHEIM

Geheim

GEHEIM

Commentaar: De gereserveerde opstelling van de Israëli's en majoor Haddad tegenover UNIFIL is een bekend gegeven, maar tevoren werden hun aanvallen nog niet in dergelijke scherpe bewoordingen gesteld.

X De verschillen van mening tussen de VN-macht en Israël vloeien voort uit een verschillende interpretatie van de taak van UNIFIL: in de ogen van Israël omvat deze in de eerste plaats het garanderen van de vrede en veiligheid in het gebied, waarbij het verhinderen van infiltraties door Palestijnen centraal dient te staan. UNIFIL zelf ziet haar taak veeleer als het scheppen van de voorwaarden voor het herstel van het gezag van de Libanese regering. Deze taakopvatting plaatst haar noodzakelijkerwijs in conflict met het "Vrije Libanon" van Haddad. De huidige verbale verscherping door Israël en Haddad loop parallel aan een uitbreiding van hun militaire activiteiten in het UNIFIL-gebied: in coördinatie met de militia's van Haddad ondernemen de Israëli's steeds meer "raids" op dorpen in het mandaatgebied teneinde deze te zuiveren van "terroristische elementen". Daarbij neemt de in het verleden betoonde terughoudendheid voor directe confrontatie met VN-troepen steeds meer af. Versterking van PLO-posities gedurende de laatste tijd vormt de rechtvaardiging voor de Israëlische acties. Mede in het licht van de luchtacties boven Libanon schijnt het de Israëli's eraan gelegen te zijn juist nu de Palestijnen definitief te verzwakken. Daarbij kan de UNIFIL een obstakel vormen. Van hoge militaire kringen in Israël is bekend, dat zij UNIFIL liever zien verdwijnen. De huidige anti-UNIFIL-verklaringen, gecombineerd met de Israëlische acties in het mandaatgebied, lijken erop gericht te zijn UNIFIL in diskrediet te brengen en haar onmacht aan te tonen. Het uiteindelijke gevolg zou inderdaad de opheffing van de VN-vredesmacht kunnen zijn.

GEHEIM